

A sárpilisi I. világháborús emlékmű felújítási javaslata

Állapotleírás:

Az I. világháború után, mint más magyar település, Sárpilis is igen szép emlékművet állított a hősök és áldozatok emlékére. Az emlékművet a református templom mellett egy kicsi tér szélén állították fel egy keskeny, ma autóút mellett. Az emlékhelyez úgy alakították ki, hogy magát az emlékművet egy díszkerítés veszi körül. A díszkerítés mészkőből faragott ballusztter sor, melynek lábazata és párkánya is van. A lábazat és párkány közt minden oldalon 5-5 darab ballusztter áll, köztük egy szögletes elem, úgy, mint a sarkokon. Ezen szögletes elemeken (8 darab) kanelura mélyedést faragtak, az éleket megtörték, így finom neobarokkos hangulatúvá tették a kerítést.

Az idők folyamán a ballusztter sor erősen megsérült, több helyen repedezett, plasztikai és fugahiányok észlelhetők. Erősen sérült plasztikai hiányoktól terhelt "baba" öt darab van (bár szinte mindegyik sérült). Összesen hét darab ballusztter-baba hiányzik. Az emlékmű valamikor e díszkerítésen belül állt. Valami furcsa gondolattól vezérelve az emléket kiemelték a kerítés mögül és áthelyezték az eredeti helyétől jobbra 8-10 m-rel beljebb. Így a templom közvetlen közelébe került. Itt egy szegényesebb vaskerítéssel vették körül.

Az emlékművet sötétre színezett apró szemű műkőből öntötték. A képszék kettős plintoszon áll. A plintoszok méretei 80*80*35 cm és 60*60*22 cm. A képszék 50*50*80 cm-es tömb, mely 63*63*16 cm-es plasztikus fejezetben végződik. Ezen áll egy 42*42*20 cm-es díszes lábazati elem, melyre a csúcs obeliszket állították. Az obeliszk lábazati részére vaspántos koszorútartót hegesztett az utókor. Ezt feltétlenül el kell távolítani, mert korróziója révén óriási károkat okozhat a műkőben.

A képszék főnézetében szép bevéssett keretben "HISZEK MAGYARORSZÁG FELTÁMADÁSÁBAN" felirat. alatta babérkoszorú közt "1914-1918", majd később "1939-1945". A babérkoszorú és a betűk bevésettek, feketére festettek. Az obeliszk főnézetében 33, vagy 34 név van felvésve (az erős biológiai szennyeződéstől - mohásodás) egyenlőre nem észlelhető egyértelműen. A képszék két oldalán 11-13 katonanév van vésve. Valószínűnek tartjuk, hogy ők lehettek a II. világháborúban elesett áldozatok. A nevek is bevésettek és fekete színűre festettek.

Az emlékmű állapota is igen aggasztó. Nagyon erősen szennyezett kémiai és biológiai szennyeződések által, több helyen repedezett a műkő. A repedések környezetében - e téli, csapadékos idő miatt - erősen elterjedt vizes "felhők", foltok látszanak a felületen. Ez azért igen aggasztó, mert a beszivárgott csapadék korrodálja a műkő belső vasszerkezetét. A vas korróziója térfogat növekedéssel jár, így előbb, vagy utóbb szétrepesztheti a műkövet. Több helyen észlelhető plasztikai és fugahiány is. A betűk festése erősen kopott, sok helyen már teljesen eltűntek.

Helyreállítási-, restaurálási javaslat:

Az emlékművet mindenekelőtt vissza kell állítani az eredeti helyére. Nem csak azért, mert ott van az ő helye, oda állították őseink, formailag is az eredeti kerítésével egységes az emlékmű. Másrészt, bizonyos szempontból ez az ő szagrális helye is. A felújítás első üteme a tisztítás. A tisztítás magasnyomású vízborotva segítségével végeznénk. Ha így nem érnénk el maximális eredményt, manuálisan is rásegíthetnénk (csiszolás, vésés, stb.) A munkálatokat az így megtisztított felületeken teljes száradás után folytathatjuk. Első lépésben az esetlegesen előkerülő belső vasszerkezetek passziválását kell elvégezni. Majd a nagyobb repedések, nyílások feltöltésére epoxi gyantát használnánk. Ez összezárja és összeköti az elvált felületeket, így nem engedi a csapadék beszívargását. Az epoxi kitérhálósodása után a Remmers cég által forgalmazott restauráló habarccsal (megfelelő színben) "bezárnánk" az epoxi gyantával lezárt nyílásokat és kisebb repedéseket. Ugyanúgy felpótolnánk a hiányzó plasztikákat és fugahiányokat is. A habarcs kikeményedése, kitérhálósodása után visszaczellálnánk a pótoló felületeket. Ugyanezeket a munkálatokat el kell végezni a kerítésen is. Mivel a ballusztrádból 7 darab "baba" hiányzik, ezért ezeket le kell gyártani. Ezt olya módon tennénk, hogy egy viszonylag ép babát kiemelünk a sorból és erről guminegatívtot készítenénk. E guminegatívba sorozatöntéssel legyárthatjuk a hiányzó "babákat". A hiányzó elemek visszahelyezése után és minden pótlás visszaczellálása, elsimítása után javasolnánk a teljes felület átfestését megfelelő színű homlokzatfestéssel. Ezt azért javasoljuk, mert az elmúlt száz év alatt a kő és műköfelületeket annyi hatás érte kívülről és belülről is, hogy akármilyen tisztítás után is foltosak maradnak. Esztétikai megjelenésük nem kielégítő. A festéssel egységes, újszerű lesz. A felületi festés után a betűk festése következne fekete zománccfestéssel. A száradás után az emlékmű és kerítése teljes felületét átítatnánk a Remmers cég által forgalmazott Funcosil WS 100-as impregnáló folyadékkal. Így a felület víztaszítóvá válna. Ez azért fontos, mert a csapadékvíz megtapadása teszi lehetővé a biológiai és kémiai kártevők aktivitását.

Még egy probléma van. Az emlékmű közelében egy diófa áll, melynek ágai behajolnak az emlékmű régi-új helyére. Ha a fát nem is, de ezen ágakat mindenképp el kell távolítani.

Szálka, 2018-03-04

Tövisháti András
restaurátor – szobrász

SÁRPILIS

Sárpilis Község Önkormányzata

Sárpilis

Béke tér 1.

7145

Tel/Fax:74/496-556

HATÁROZATI JAVASLAT

Sárpilis Község Önkormányzat Képviselő-testületének ...../2018. (III. 09.) számú határozata

A Közép- és Kelet- európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány által kiírt KKETTKK-CP-02 jelű pályázati felhívásról

- a.) Sárpilis Községi Önkormányzat Képviselő-testülete elhatározza, hogy pályázatot nyújt be az első világháború emlékeit őrző emlékművek rendbetétele, renoválása, helyreállítása, új emlékmű állítása témában a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány által kiírt KKETTKK-CP-02 jelű pályázati felhívása 2.324.100 Forint értékben.
- b.) A Képviselő-testület felhatalmazza Figler János polgármestert a pályázattal kapcsolatos jognyilatkozatok megtételére és a pályázat benyújtására.

Felelős: Figler János polgármester
Határidő: azonnal

SÁRPILIS

Sárpilis Község Önkormányzata

Sárpilis

Béke tér 1.

7145

Tel/Fax:74/496-556

HATÁROZATI JAVASLAT

Sárpilis Község Önkormányzat Képviselő-testületének ...../2018. (III. 09.) számú határozata

A Pályázat Európa Kft- vel kötendő megbízási szerződésről

- a.) Sárpilis Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Pályázat Európa Kft- vel a jegyzőkönyv melléklete szerinti tartalommal megbízási szerződést köt.
- b.) A Képviselő-testület felhatalmazza Figler János polgármestert a szerződés aláírására.

Felelős: Figler János polgármester
Határidő: azonnal

MEGBÍZÁSI SZERZŐDÉS

mely létrejött egyrészlől: **Sárpilis Község Önkormányzata**
székhely: 7145 Sárpilis, Béke tér 1.
adószám: 15417921-2-17
képviseli: Figler János polgármester
mint **Megbízó** (továbbiakban Megbízó),

másrészlől: **Pályázat Európa Kft.**
székhely: 1119 Budapest, Vahot. u. 6.
adószám: 23164972-2-43
képviseli: Pintér Zoltán cégvezető
mint **Megbízott** (továbbiakban: Megbízott)

Felek között az alulírott napon és helyen az alábbi feltételek mellett:

1. A megbízás tárgya:

Sárpilis Község Önkormányzata részére "Az első világháború történelmi emlékeit őrző emlékművek rendbetétele, renoválása, helyreállítása, új emlékmű állítása témában a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány által kiírt, KKETTKK CP-02 jelű" pályázat Pályázatírás és Projekt menedzsment.

2. A megbízás díja:

Pályázatírás és Projekt menedzsment:	nettó: 75.000.- Ft
	<u>ÁFA: 20.250.- Ft</u>
	bruttó: 95.250.-Ft

A Megbízott igazolt teljesítést követően jogosult számla benyújtására.

3. Fizetési feltételek:

Megbízott jogosult 2 db számla kiállítására, az első számla (50% pályázatírás) a pályázat nyertességkor, a 2. számla (50% projektmenedzsment) a pályázat elszámolásakor. Megbízó ezt teljesítési igazolás átadásával ismeri el. Felek a megbízás teljesítéséről külön íven szövegezett teljesítési igazolást állítanak ki. Megbízó a jelen pontban foglalt kifizetéseket készpénzfizetéssel vagy banki átutalással is teljesítheti.

4. A megbízás időtartama:

A megbízás jelen szerződés aláírását követő naptól lép életbe és az I. pontban megjelölt pályázatírói és PM feladatok befejezéséig tart.

5. Megbízott feladatai:

- a pályázathoz kapcsolódó előzmények és információk megismerése, adatgyűjtés,
- pályázati tanácsadás,
- pályázat elkészítése, benyújtása, hiánypótlások kezelése,
- nyertesség esetén a szerződés megkötésének segítése,
- elszámolások és beszámolók benyújtása, a projekt végleges zárása.

6. Megbízó kötelezettségei:

A jelen szerződés teljesítéséhez szükséges információk és dokumentumok biztosítása.
Megbízó kötelezi magát arra, hogy a díjszámla összegét a megbízott számlájára javára átutalja.

7. Általános feltételek:

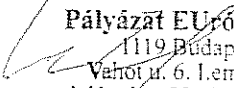
A szerződéses jogviszony során Megbízott köteles minden tudomására jutott információt titokként kezelni.

Szerződő felek megállapodnak abban is, hogy amennyiben jogvita merül fel a szerződés teljesítésével kapcsolatban, annak megszüntetését elsősorban egyeztetés útján kísérik meg. Az egyeztetés eredménytelensége esetén Szerződő Felek alávetik magukat a mindkét fél által elfogadott Bíróság kizárólag illetékességének.

A szerződést Felek elolvasás után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt írták alá.

Budapest, 2018.02.26.

Megbízó
Sárpilis Község Önkormányzata

Pályázat Európa Kft.
1119 Budapest
Vahót u. 6. I.em. 1-41.
Adószám: 23164972-2-43
Megbízott
PályázatEurópa Kft.